

Kolka żółciowa jako problem w szpitalnym oddziale ratunkowym

Biliary colic as a problem in the hospital accident and emergency ward

GRZEGORZ OPIELAK^{1/}, VERONIQUE PETIT^{2/}, MYKOLA TSYGANOK^{2/}, JAKUB PIOTRKOWICZ^{2/}, ŁUKASZ SZESZKO^{2/}

^{1/} Katedra i Zakład Anatomii Prawidłowej Człowieka Uniwersytetu Medycznego w Lublinie

^{2/} Studenckie Anatomiczne Koło Naukowe przy Katedrze Anatomii Prawidłowej Uniwersytetu Medycznego w Lublinie

Wstęp. Kamica żółciowa jest jedną z najczęstszych chorób jamy brzusznej. Występuje u 15-20% całej populacji, częściej u kobiet; w grupie wiekowej powyżej 65 roku życia dotyczy 30% ogółu.

Cel. Określenie całkowitej liczby osób, którym konieczne było udzielenie pomocy medycznej z powodu kolki żółciowej w odniesieniu do innych przyczyn zgłoszeń w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym.

Materiał i metody. W badaniu uwzględniono przyjęcia pacjentów z powodu kolki żółciowej. Badanie jest oparte na analizie 3201 osób przyjętych w SOR w Janowie Lubelskim od 01.01.2004 r. o 31.12.2010 r.

Wyniki. Średnia liczby pacjentów przyjętych z powodu kolki żółciowej wynosiła 0,98% na przestrzeni siedmiu analizowanych lat. W analizowanym okresie, najwięcej zgłoszeń było we wrześniu (22,58%), i w kwietniu (19,35%), a najmniej w okresie wakacyjnym; w październiku i w listopadzie (po 3,23%).

Wnioski. Kamica żółciowa bardzo często przebiega bezobjawowo. Być może właściwa edukacja i oddziaływanie na poziomie lekarza pierwszego kontaktu pozwoliły w znaczący sposób ograniczyć liczbę pacjentów zgłaszających się z powodu tych dolegliwości.

Słowa kluczowe: kolka żółciowa, kolka nerkowa, dolegliwości bólowe, oddział SOR

Introduction. Cholelithiasis is one of the most frequent illnesses of the abdominal cavity. It appears at 15-20% of the entire population, more frequently at women, and in the age group of over 65 years it affects 30% of the total population.

Aim. Determining the total number of individuals for whom the biliary colic treatment was necessary with reference to other causes for admission at A&E.

Materials & methods. Admissions due to biliary colic were taken into account. The study has been based on the analysis of 3201 individuals accepted to the A&E ward in Janów Lubelski from 1 January 2004 to 31 December 2010.

Results. Average number of patients admitted due to biliary colic amounted to 0.98% in the course of seven analysed years. In the analysed period, most admissions took place in September (22.58%), and in April (19.35%), and least in the holiday season, in October and November (3.23%)

Conclusions. Cholelithiasis very often runs without symptoms. Perhaps the appropriate education at the level of the general practitioner has allowed for the significant decrease in the number of patients reporting these complaints.

Keywords: biliary colic, renal colic, pain complaints, A&E ward

© Hygeia Public Health 2012, 47(2): 236-237

www.h-ph.pl

Nadesłano: 27.04.2012

Zakwalifikowano do druku: 30.05.2012

Adres do korespondencji / Address for correspondence

Dr n. med. Grzegorz Opielak

Katedra i Zakład Anatomii Prawidłowej Człowieka UM w Lublinie

ul. Jaczewskiego 4, 20-090 Lublin

tel. +48 81 742 36 78, e-mail: opielak@wp.pl

Wstęp

Ból brzucha jest częstą dolegliwością i dotyczy ludzi w każdym wieku. Należy różnicować bóle prawego górnego kwadrantu brzucha, ponieważ mogą być objawem zapalenia pęcherzyka żółciowego lub dróg żółciowych, kolki żółciowej, ostrego zapalenia wątroby, zapalenia trzustki, przełyku i innych narządów [1].

Kamica żółciowa jest jedną z najczęstszych chorób jamy brzusznej. Choroba występuje u 15-20% całej populacji, częściej u kobiet; w grupie wiekowej powyżej 65 roku życia dotyczy 30% ogółu [2]. Do czynników

predysponujących do powstania złożeń w pęcherzyku żółciowym zaliczamy: starszy wiek, hormonalna terapia zastępcza, zaburzenia metaboliczne, otyłość, cukrzyca, czynniki genetyczne, stany po resekcji żołądka i jelita cienkiego, zespół krótkiego jelita i zastój żółci [3].

Cel pracy

Analiza pacjentów przyjętych w szpitalnym oddziale ratunkowym (SOR) z powodu kolki żółciowej.

Materiał i metody

Przeprowadzono analizę danych pochodzących z książki przyjęć SOR pacjentów Szpitala Powiatowego w Janowie Lubelskim obejmującą okres 01.01.2004 r. - 31.12.2010 r. Całkowita liczba pacjentów wynosiła 3201 przyjętych z powodu różnych dolegliwości bólowych, omdleń, urazów, nadciśnienia tętniczego i innych.

Wyniki

Średnia liczba pacjentów przyjętych z powodu wszystkich dolegliwości bólowych wynosiła 40,21% (1287 przypadków). Kolka żółciowa była rzadką przyczyną zgłoszeń na SOR; odsetek pacjentów wynosił 0,98%. W ciągu siedmiu lat przyjęto tylko 31 pacjentów. W odniesieniu do wszystkich dolegliwości bólowych stanowiło to 2,39% zgłoszeń do SOR. Wśród wszystkich przypadłości bólowych, częstość pacjentów przyjętych w SOR z powodu bólu brzucha wynosiła 15,17%, z powodu bólu w klatce piersiowej 7,08%, z powodu bólu głowy wynosiła 5,16%, a z powodu neuralgii 4,12%.

Najwięcej zgłoszeń było w wrześniu (22,58 %) i w kwietniu (19,35 %), a najmniej w okresie wakacyjnym, w październiku i w listopadzie (po 3,23%).

Dyskusja

Teoretycznie kolka żółciowa, jako objaw kamicy dróg żółciowych, nie stanowi bardzo dużego problemu w codziennej praktyce lekarzy pierwszego kontaktu. Jeżeli weźmie się pod uwagę konieczność stosowania odpowiedniej diety, w połączeniu z profilaktyką kamicy żółciowej, okaże się, iż problematyka związana z analizowanymi przypadkami staje się dużo większa niż wynika to z bezwzględnej kalkulacji ilościowej.

Wnioski

Kamica żółciowa bardzo często przebiega bezobjawowo, z czego wynika niski odsetek pacjentów zgłaszających się na SOR z tą dolegliwością. Być może właściwa edukacja i oddziaływanie na poziomie lekarza pierwszego kontaktu pozwoliłoby w znaczący sposób ograniczyć liczbę pacjentów z kolką żółciową.

Piśmiennictwo / References

1. Szczeklik A, Gajewski P. Choroby wewnętrzne. Med Prakt 2009: 32-35, 497-508, 708-713.
2. Ryzko J, Górczewska M, Jankowska I i wsp. Patogeneza kamicy żółciowej. *Pediatr Współ Gastroenterol Hepatol Żyw Dziecka* 2011, 13, 1: 50-54.
3. Śmigielski J, Wojtysiak J, Ziemniak P i wsp. Leczenie kamicy dróg żółciowych – doświadczenia własne. *Pol Merk Lek* 2007, XXII, 131: 406.